

RYNEK MLEKA

V/2016

**Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów
Mleka**

Maj 2016

1. Pogłowie bydła i informacje ogólne

Populacja bydła w grudniu 2015 r. liczyła 5 762,4 tys. sztuk i była wyższa o 1,8% (o 102,1 tys. sztuk) niż przed rokiem, jednak o 3,3% niższa w porównaniu z czerwcem 2015 r. (o 198,3 tys. sztuk). Również w przypadku pogłowia krów nastąpiły zmiany. Porównując z analogicznym okresem 2014 roku spadek wyniósł 4,2% tj. o 100,2 tys. sztuk, do poziomu 2 302,8 tys. sztuk. W porównaniu do stanu z czerwca 2015 r. pogłowie było niższe o 5,8% tj. o 141,7 tys. sztuk. Według danych GUS w grudniu 2015 roku pogłowie krów mlecznych wynosiło 2 134,1 tys. sztuk, prawie o 113,7 tys. sztuk (5,1%) mniej niż w grudniu 2014 roku. W stosunku do czerwca 2015 roku pogłowie krów mlecznych spadło o 145,1 tys. sztuk, tj. o 6,4%.

Tabela 1. Pogłowie bydła w grudniu 2015 r.

Wyszczególnienie	Bydło	Cielęta w wieku poniżej 1 roku	Młode bydło w wieku 1-2 lat	Bydło w wieku 2 lata i więcej	
				razem	w tym krowy
W tysiącach sztuk	5 762,4	1 616,9	1 531,5	2 614,0	2 302,8
Grudzień 2014=100	101,8	111,5	106,0	94,5	95,8
Czerwiec 2015=100	96,7	96,9	100,2	94,6	94,2

Źródło: GUS

Tabela 2. Pogłowie krów mlecznych (tys. sztuk)

Rok		Krowy ogółem	Krowy pozostałe	Krowy mleczne	z tego w gospodarstwach	
					indywidualnych	osób prawnych
2010	czerwiec	2656	117,5	2538	2424	114,3
	grudzień	2636	106,7	2529	2417	112,0
2011	czerwiec	2626	152,8	2473	2361	112,3
	grudzień	2568	121,8	2446	2334	112,2
2012	czerwiec	2578	136,8	2441	2328	113,4
	grudzień	2469	122,6	2346	2236	110,3
2013	czerwiec	2531	169,9	2361	2248	112,9
	grudzień	2442	142,8	2299	2186	112,8
2014	czerwiec	2479	168,8	2310	2193	115,8
	grudzień	2403	155,2	2248	2132	116,3
2015	czerwiec	2444	165,2	2279	2166	112,9
	grudzień	2303	168,7	2134	2021	112,7
2016 ^a	czerwiec	2383	173	2210		
	grudzień	2250	170	2080		
2017 ^a	czerwiec	2350	185	2165		

Źródło: GUS

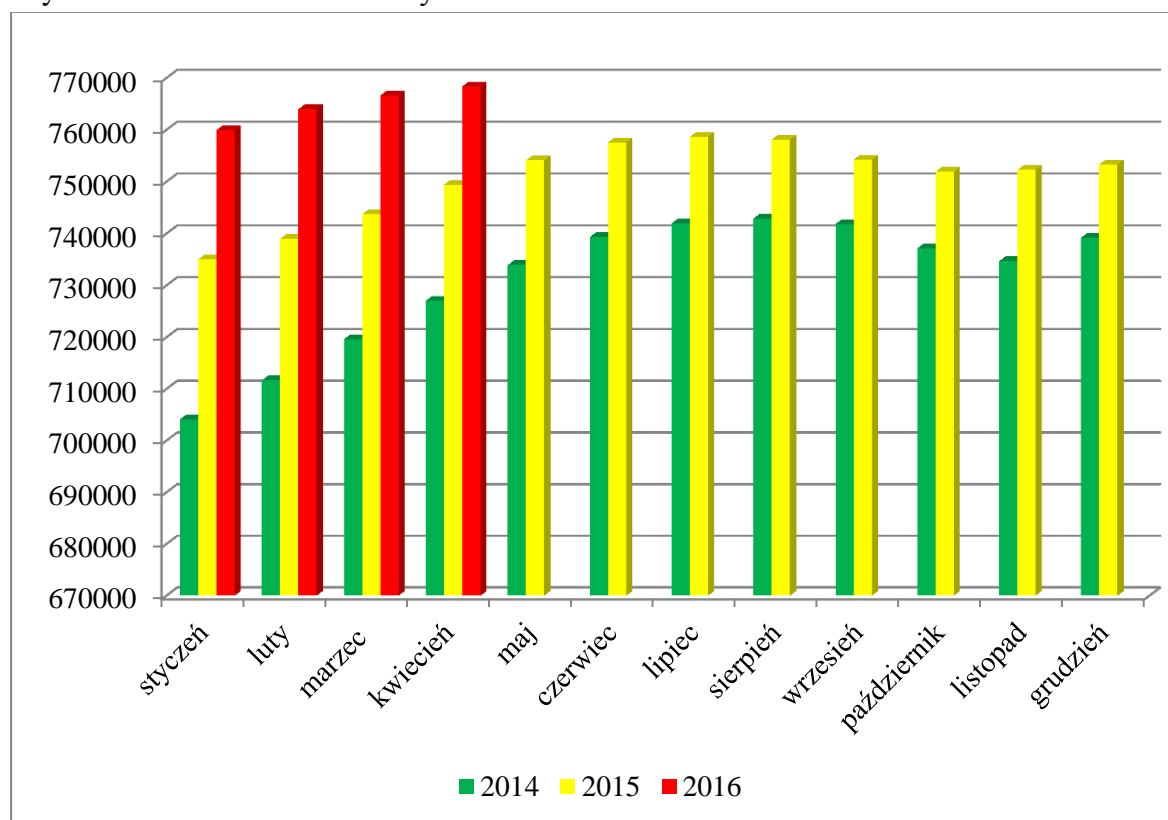
W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup w pod koniec 2015 roku wynosił:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 28,0%
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lata – 26,6%
- krowy – 40,0%
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lata i więcej – 5,3%

W porównaniu z analogicznym okresem 2014 roku w strukturze bydła zwiększył się udział cieląt o 2,4% i młodego bydła w wieku 1 – 2 lat o 1,1%, zmalał natomiast udział pozostałego bydła dorosłego o 1,1% i krów o 2,5%.

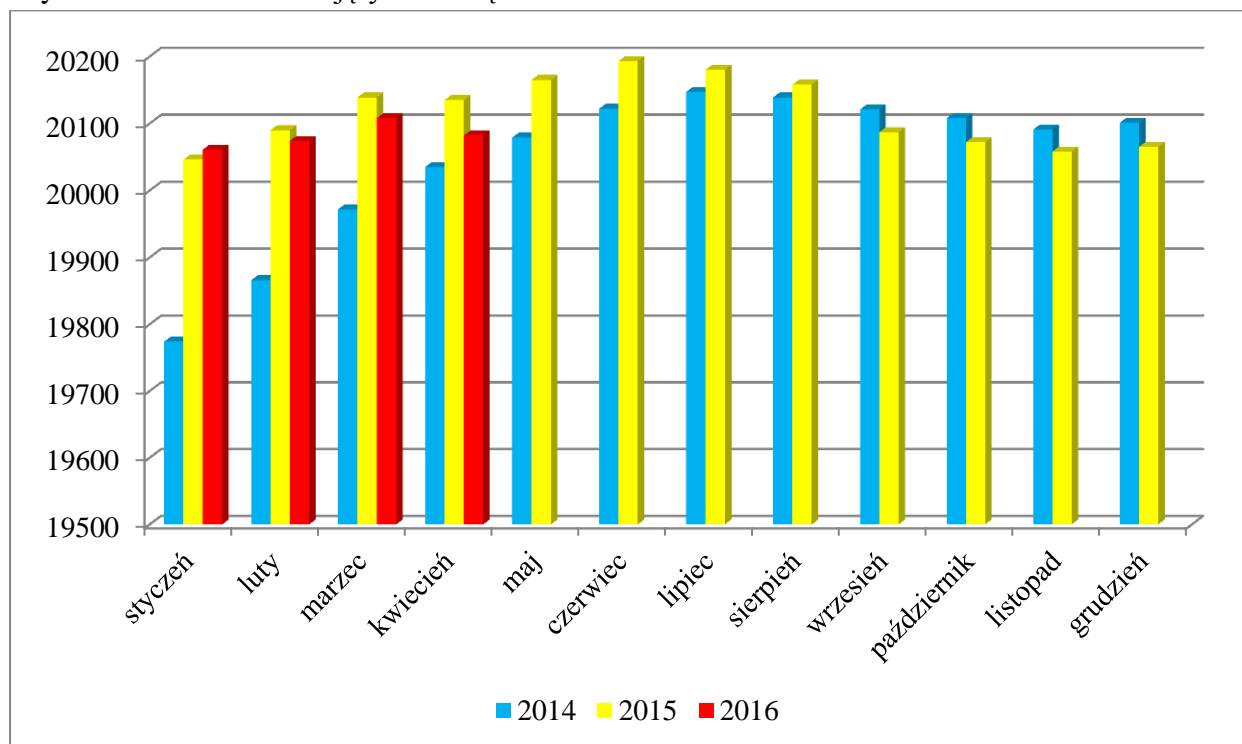
Pomimo spadkowej tendencji krajowego pogłowia krów mlecznych zainteresowanie oceną wartości użytkowej zwierząt rośnie. W kwietniu 2016 roku ocenie zostało poddanych 768 369 krów, z 20 082 obór. W analizowanym okresie w Regionie Oceny Parzniew przeciętnie oceniono 384 685 krów, z 11 417 obór, w Regionie Oceny Poznań 204 928 krów, z 4 281 obór, a w Regionie Oceny Bydgoszcz 178 756 krów, z 4 384 obór.

Wykres 1. Liczba krów ocenianych w okresie 2014 – 2016 r.

Źródło: PFHBiPM

Wykres 2. Liczba stad objętych oceną w okresie 2014 – 2016 r.

Źródło: PFHBiPM

Pogłowie krów mlecznych w całej Unii Europejskiej na koniec roku 2015 liczyło ponad 23,6 mln szt., tj. wzrosło o 0,3%. W ośmiu spośród krajów starej Unii zwiększyło się o 0,2–9,9%, a w pozostałych siedmiu zmniejszyło o 0,1–4,4% i na koniec roku 2015 było średnio o 1,3% wyższe niż w 2014 roku tj. o 18,4 mln szt. Najwięcej krów przybyło w Irlandii i Holandii, wzrost o 6,6–9,9%. W Danii, Luksemburgu, Portugalii i Wielkiej Brytanii pogłowie wzrosło o 3–5%, a w Austrii i Belgii o 0,2–1,9%. W Niemczech, Hiszpanii, Finlandii, Francji, Grecji, we Włoszech i w Szwecji pogłowie zmalało o 0,1–4,4%.

W nowych krajach członkowskich pogłowie krów mlecznych zmniejszyło się o 3,3% i osiągnęło poziom 5 205 tys. sztuk. Zmniejszenie liczby krów odnotowano w Bułgarii, Estonii, na Litwie, w Polsce i w Chorwacji o 4,3–5,9%. W Czechach, na Węgrzech, Łotwie, Malcie, w Rumunii i na Słowacji pogłowie zmalało o 0,9–2,7%. Wzrosło natomiast w Słoweni i na Cyprze o 0,2–4,6%.

Tabela 3. Pogłowie krów mlecznych w Unii Europejskiej

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
UE - 15	18 042,5	18 176,1	18 417,2
UE - 13	5 438,5	5 382,5	5 205,1
w tym Polska	2 299,1	2 247,8	2 134,1
UE - 28	23 451	23 558,6	23 622,2

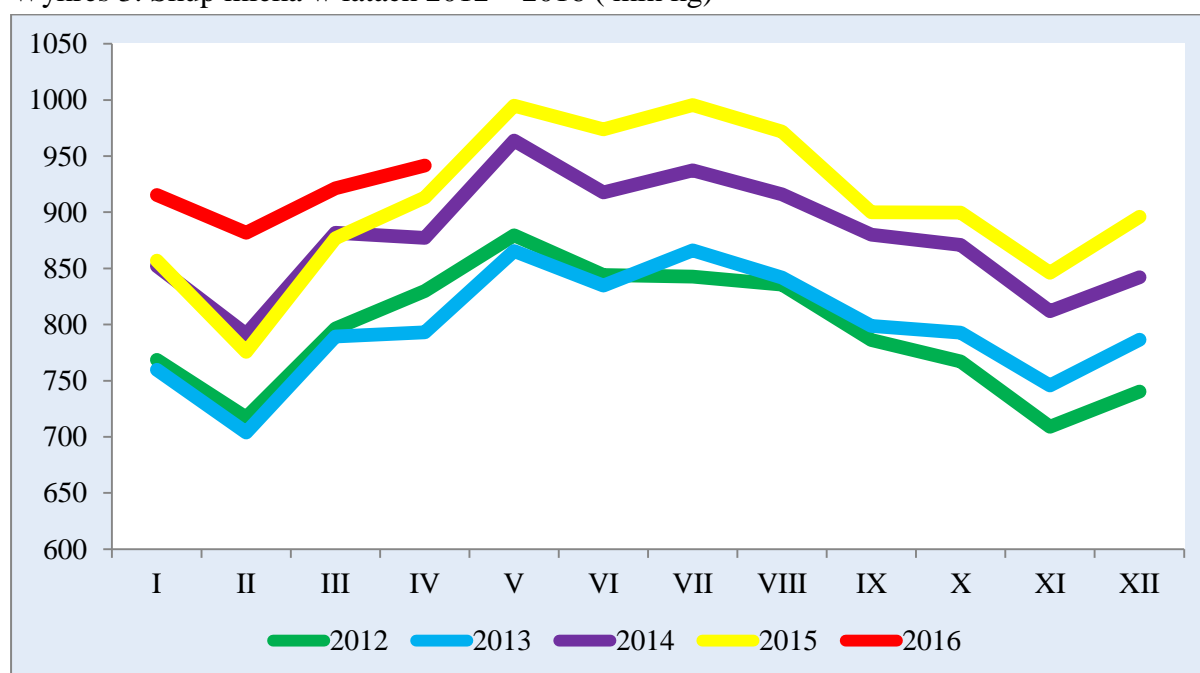
Źródło: EUROSTAT, IERiGŻ-PIB

Komisja Europejska przewiduje, że w 2016 roku w Unii Europejskiej nastąpi powrót do tendencji spadkowych, a liczba krów mlecznych zmniejszy się w całej Unii o około 1% do poziomu 23,1 mln sztuk. W starych krajach członkowskich stopa redukcji wyniesie 0,6%, natomiast w nowych 2%. Likwidacja kwot mlecznych przyczyni się do procesów restrukturyzacyjnych, a koncentracja pogłównia krów mlecznych w dużych stadach i w regionach o sprzyjających warunkach przyrodniczych powinna przebiegać szybciej niż w poprzednich latach.

2. Skup mleka surowego

W kraju nadal notowany jest dynamiczny wzrost dostaw mleka do skupu. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w kwietniu do podmiotów skupujących dostarczono 941,7 mln litrów, tj. o 2,19% więcej w porównaniu z marcem, oraz o 6,41% więcej od skupu w analogicznym miesiącu 2015 roku. W okresie od stycznia do kwietnia 2016 roku do podmiotów skupujących dostarczono 3 604,6 mln litrów mleka, tj. o 8,9% więcej niż w tym samym okresie 2015 roku.

Wykres 3. Skup mleka w latach 2012 – 2016 (mln kg)

Źródło: ARR, GUS

W kwietniu według siedziby podmiotów skupujących, najwięcej mleka surowego skupiono w województwie podlaskim (306,1 mln l), mazowieckim (157,4 mln l), oraz wielkopolskim (146,5 mln l). Najmniej natomiast mleka skupiono w województwie podkarpackim (4,0 mln l), dolnośląskim (4,7 mln l), oraz zachodniopomorskim (5,8 mln l).

W okresie czterech miesięcy bieżącego roku największy skup mleka odnotowano na Podlasiu (1 187,9 mln l), Mazowszu (613,1 mln l), oraz na Wielkopolsce

(508,7 mln l). Najmniejszy natomiast w województwie podkarpackim (15,6 mln l), dolnośląskim (19,0 mln l), oraz zachodniopomorskim (22,6 mln l).

Różnica w ilości skupowanego mleka – różnica między ilością mleka skupionego według siedziby podmiotu skupującego, a według siedziby producenta w obrębie jednego województwa. Informacja ta pokazuje, jaka ilość mleka wyprodukowana w województwie pozostaje w nim, a jaka z niego „wypływa”. Z podanych poniżej danych wynika, że w okresie czterech miesięcy 2016 roku najwięcej mleka wypłynęło z województwa warmińsko – mazurskiego (164,7 tys. litrów), mazowieckiego (147,0 tys. litrów) i wielkopolskiego (87,2 tys. litrów).

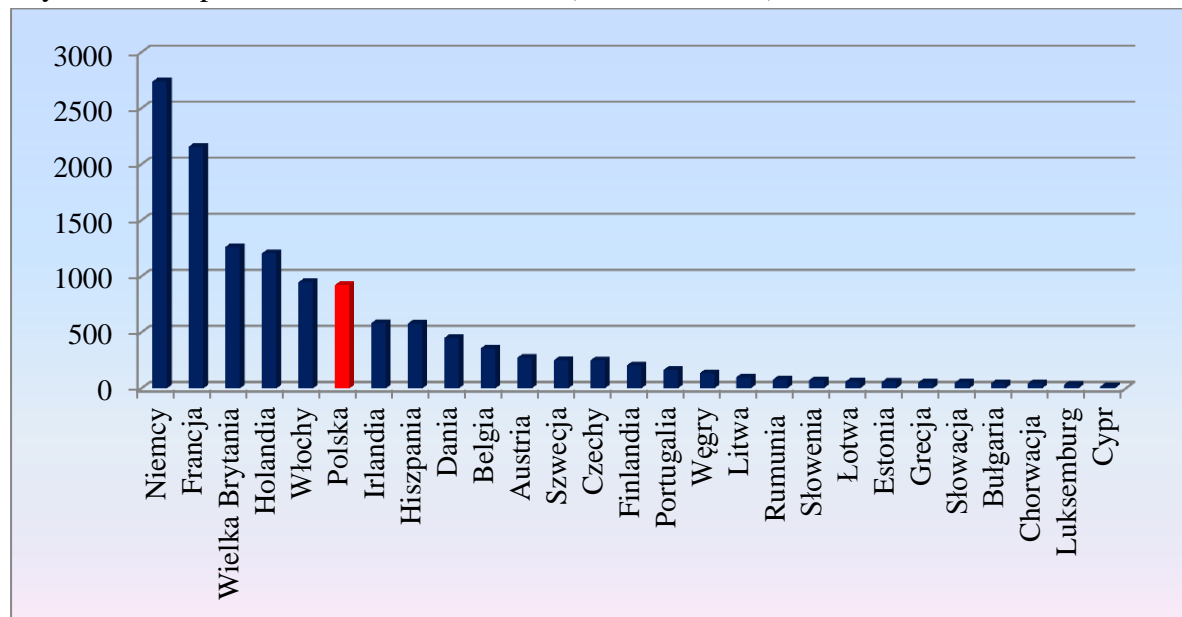
Tabela 4. Zestawienie ilości skupionego mleka w okresie I – IV 2016 r. w tys. litrów

Województwo	wg siedziby jednostki skupującej	wg siedziby producenta	różnica w ilościach skupionego mleka	różnica w procentach
Polska	3 604 576	3 604 576	x	x
dolnośląskie	18 957	53 152	-34 195	-64,3%
kujawsko-pomorskie	194 541	267 004	-72 463	-27,1%
lubelskie	243 645	183 405	60 240	32,8%
lubuskie	60 143	27 402	32 741	119,5%
łódzkie	322 324	267 014	55 310	20,7%
małopolskie	41 850	41 685	165	0,4%
mazowieckie	613 106	760 120	-147 014	-19,3%
opolskie	78 243	85 168	-6 925	-8,1%
podkarpackie	15 603	34 051	-18 448	-54,2%
podlaskie	1 187 927	742 803	445 124	59,9%
pomorskie	52 444	106 471	-54 027	-50,7%
śląskie	48 231	72 354	-24 123	-33,3%
świętokrzyskie	97 493	56 840	40 653	71,5%
warmińsko-mazurskie	98 737	263 424	-164 687	-62,5%
wielkopolskie	508 693	595 847	-87 154	-14,6%
zachodniopomorskie	22 639	47 836	-25 197	-52,7%

Źródło: GUS

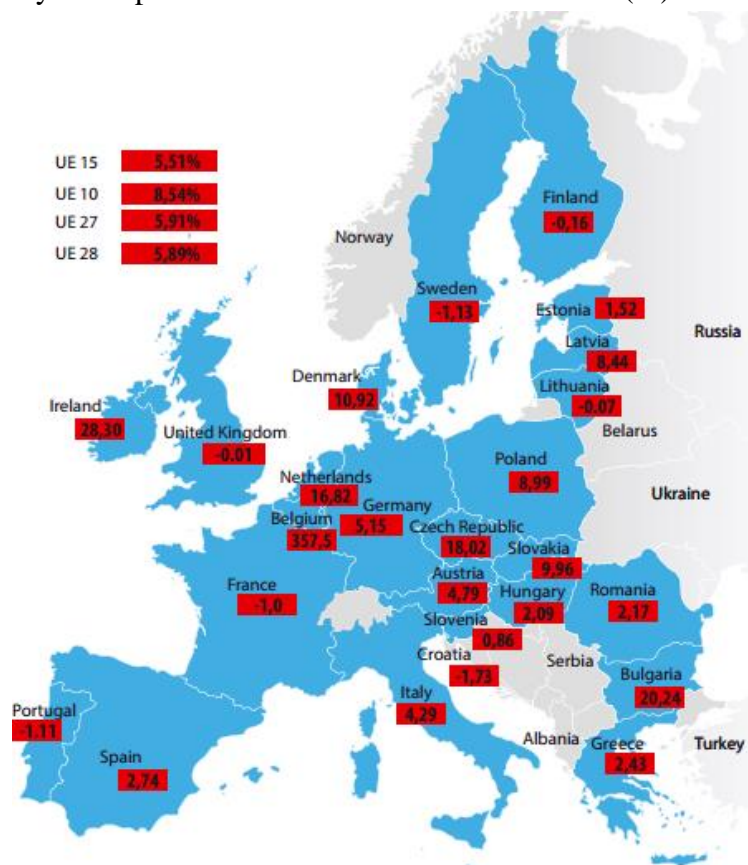
W marcu 2016 roku do mleczarni w całej Unii Europejskiej dostarczono 13 088 mln litrów mleka, tj. o 728 mln litrów (5,9%) więcej niż w analogicznym okresie 2015 roku. Pięciu największych producentów (Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Holandia i Włochy), łącznie skupiło 8 308 mln litrów mleka, tj. o 4,06% więcej niż w tym samym okresie ubiegłego roku. W relacji rocznej produkcja została ograniczona w siedmiu krajach członkowskich m.in. w Finlandii (0,16%), Francji (1%), Portugalii (4,11%), w Szwecji (1,13%), Wielkiej Brytanii (0,01%), na Litwie (0,07%) i w Chorwacji (1,73%). W pozostałych państwach członkowskich produkcja została zwiększona. Największy wzrost odnotowano w Irlandii 28,30%, na Cyprze 28,22%, w Belgii 22,60%, Luksemburgu 21,74% i w Bułgarii 20,24%.

Wykres 4. Skup mleka w UE w mln litrów (marzec 2016 r.)

Źródło: Miesięczna analiza Polskiej Izby Mleka, EUROSTAT

Rysunek1. Zmiany w skupie mleka w UE-28 III-2016/III-2015 (%)

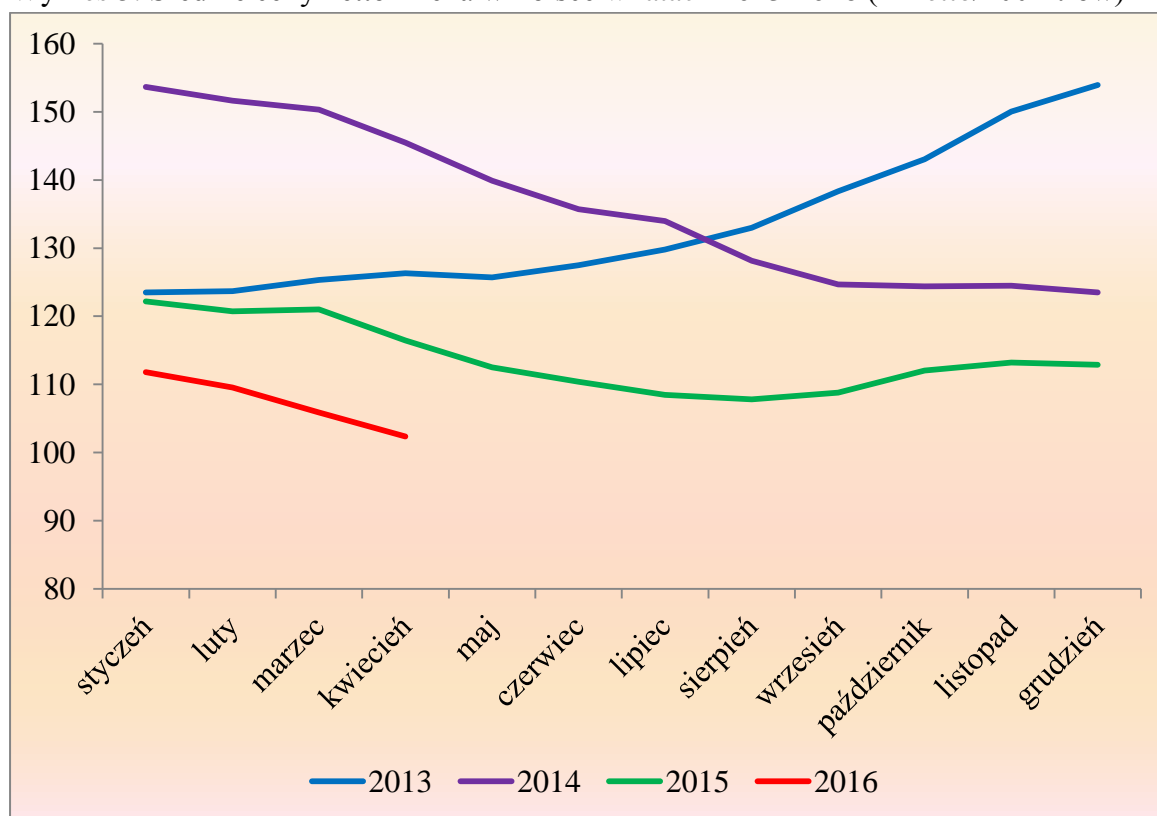

Źródło: EUROSTAT

3. Ceny skupu mleka

W Polsce od początku 2014 roku, utrzymuje się spadkowa tendencja cen skupu mleka. Główną przyczyną takiej sytuacji jest zwiększona podaż surowca oraz ograniczony popyt eksportowy na produkty mleczarskie. Średnia cena mleka w kwietniu ukształtowała się na poziomie 102,35 zł/hl i była o 3,3% niższa od ceny wypłacanej w marcu i pozostawała o 12,1% niższa od ceny w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wykres 5. Średnie ceny netto mleka w Polsce w latach 2013-2016 (zł netto/100 litrów)

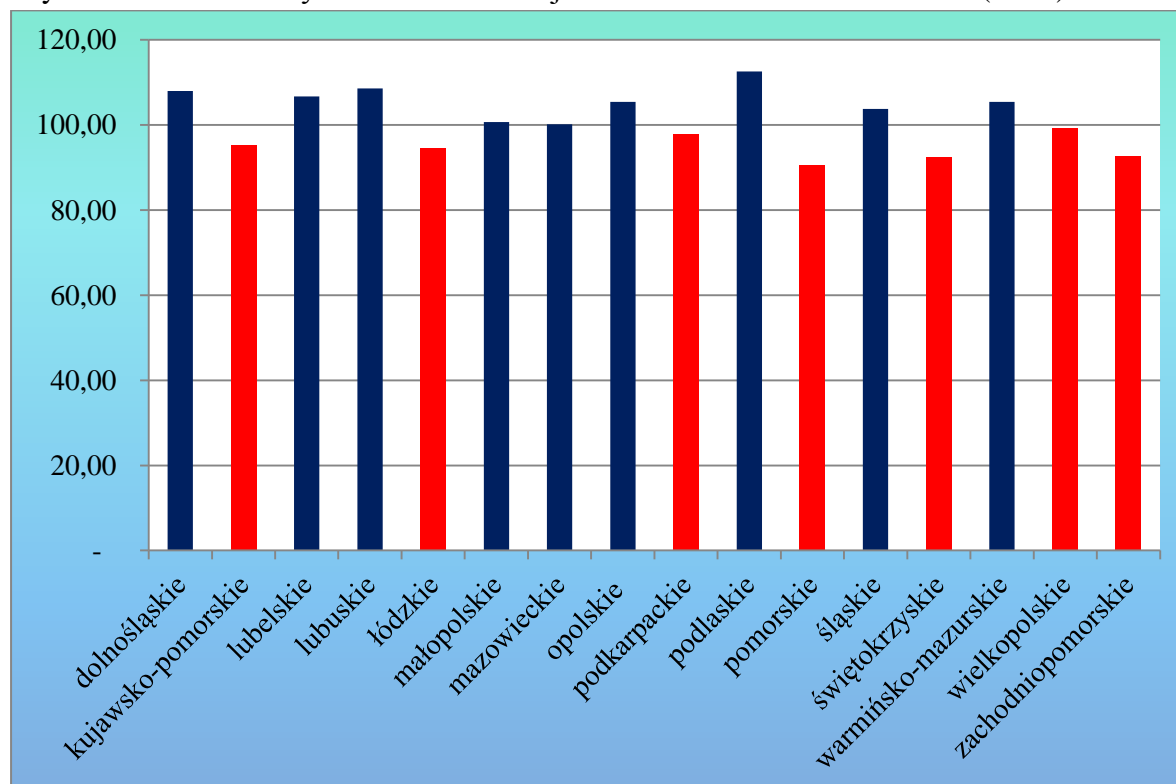

Źródło: ARR, GUS

Zróznicowanie cen netto skupu mleka jest bardzo wyraźne w województwach. W kwietniu 2016 roku w siedmiu województwach cena spadła poniżej 100 zł/hl. Najniższą cenę otrzymywali producenci z województw: pomorskiego – 90,56 zł/hl, świętokrzyskiego – 92,60 zł/hl, zachodniopomorskiego – 92,72 zł/hl, łódzkiego – 94,70 zł/hl, kujawsko-pomorskiego – 95,29 zł/hl, podkarpackiego – 97,87 zł/hl, oraz wielkopolskiego – 99,26 zł/hl. Natomiast najwyższa cena mleka była wypłacana w województwach: podlaskim – 112,62 zł/hl, lubuskim – 108,63 zł/hl oraz dolnośląskim – 107,96 zł/hl.

W okresie styczeń – kwiecień bieżącego roku najwyższą cenę za mleko płacono w województwie podlaskim (115,67 zł/hl), lubuskim (113,80 zł/hl), oraz dolnośląskim (111,34 zł/hl), najniższa natomiast była wypłacana w województwie świętokrzyskim (98,20 zł/hl), łódzkim (98,62 zł/hl), oraz pomorskim (100,71 zł/hl).

Wykres 6. Średnie ceny netto mleka w województwach w kwietniu 2016 r. (zł/ hl)

Źródło: ARR, GUS

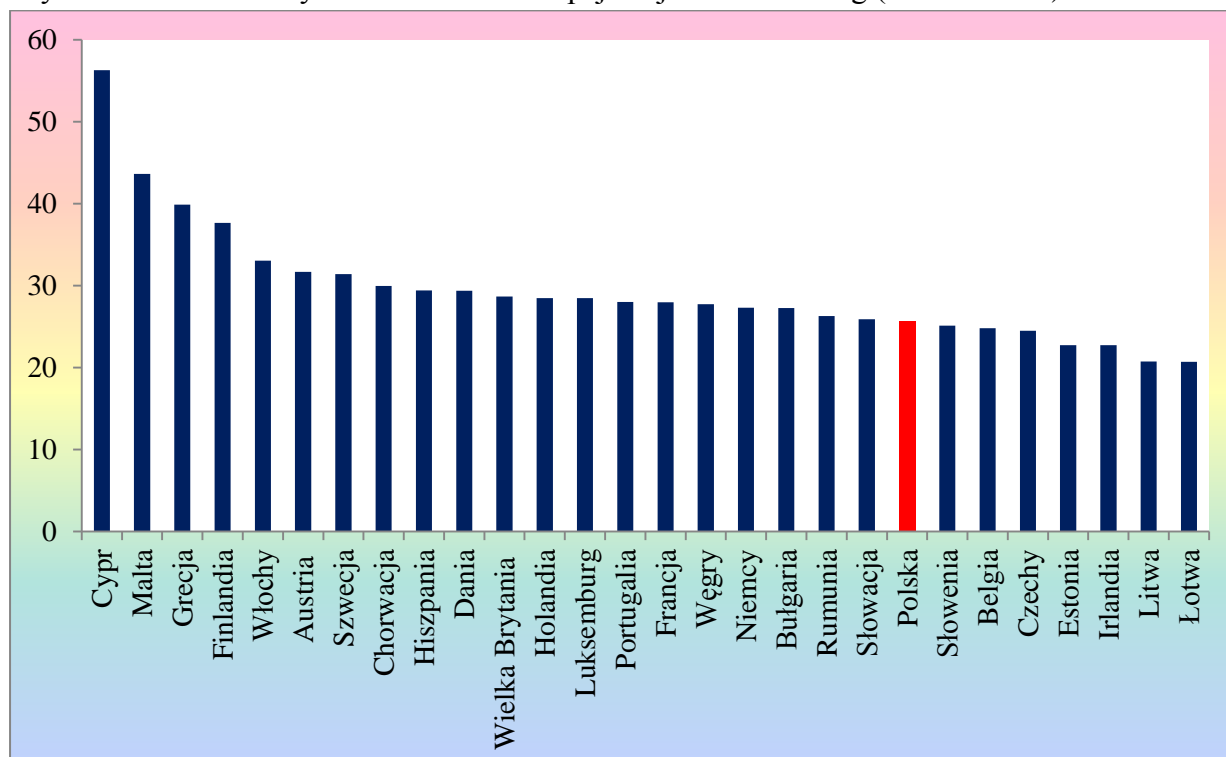
W okresie od stycznia do kwietnia średnia cena mleka wynosiła 107,28 zł/hl i była o 10,62% niższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Średnia cena mleka w Unii Europejskiej - 28 w marcu 2016 roku wynosiła 28,10 EUR/100 kg i była o 3,9% niższa niż miesiąc wcześniej, oraz o 10,8% niższa niż analogicznym miesiącu 2015 roku.

Średnia ważona cena mleka w starych krajach członkowskich w marcu ukształtowała się na poziomie 28,57 EUR/100 kg i była o 4,3% niższa niż w lutym i o 10,6% niższa niż w marcu 2015 roku.

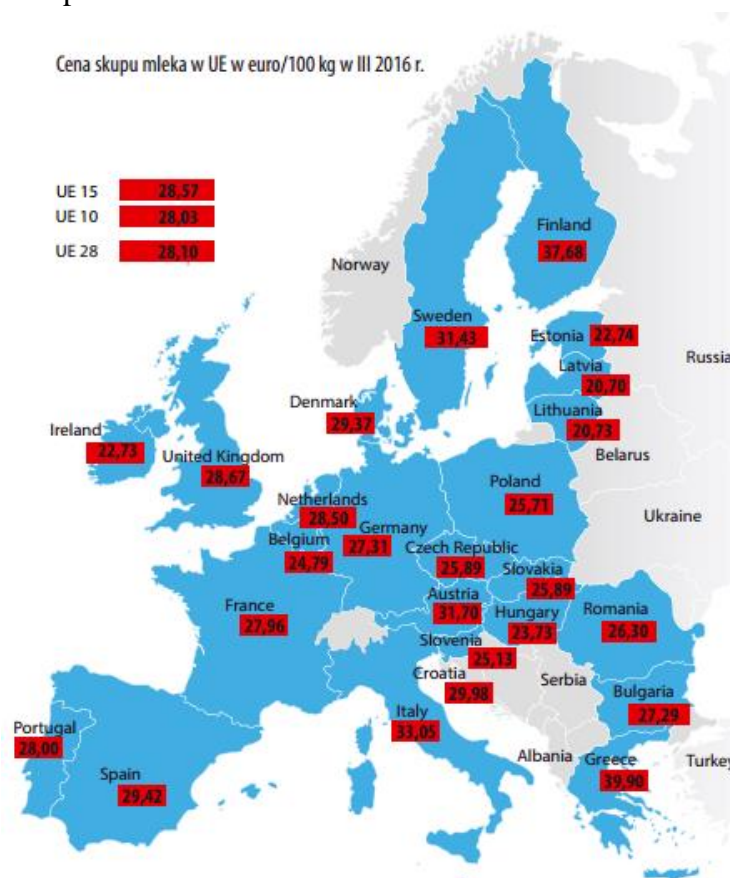
Pięciu największych unijnych producentów (Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Holandia i Włochy) w trzecim miesiącu 2016 r. średnio płaciło 29,10 EUR/100 kg i było to o 4,9% mniej niż przed miesiącem.

Wykres 7. Średnie ceny mleka w Unii Europejskiej w EUR/100 kg (marzec 2016)

Źródło: Komisji Europejskiej

Rysunek 2. Cena skupu mleka w III 2016 w UE-28

Źródło: EUROSTAT

Tabela 5. Cena skupu mleka w europejskich mleczarniach EUR/100 kg

Firma	Kraj	VIII 15	IX 15	X 15	XI 15	XII 15	I 16	II 16	III 16
Belgomilk (Milcobel)	Belgia	28,49	26,39	26,39	26,39	26,39	26,39	25,26	24,26
Alois Muller	Niemcy	26,87	26,38	26,87	27,86	27,86	27,37	26,38	25,14
Nordmilch	Niemcy	26,18	25,19	25,19	26,18	27,17	26,18	26,18	24,68
Arla Foods Denmark	Dania	27,97	27,92	28,55	28,55	28,54	28,66	27,68	27,7
Hameenlinnan. O.	Finlandia	39,72	39,71	39,74	37,79	37,77			
Bongrain CLE	Francja	34,98	33,3	32,45	30,7	30,47	30,15	30,05	29,92
Danone	Francja	37,36	35,72	30,15	28,19	30,63	32,17	32,2	31,55
Lactalis	Francja	33,23	32,16	31,14	31,14	31,14	29,3	29,3	29,28
Sodiaal	Francja	35,91	35,91	33,14	32,32	32,32	31,68	30,71	30,71
First Milk	W. Brytania	27	25,26	28,64	28,4	27,05			
Dairy Crest Davidstow	W. Brytania	35,24	36,41	36,99	36,31	33,87	30,65	29,82	27,65
Glanbia	Irlandia	24,98	23,99	23,99	23,99	23,99	23,99	26,74	22,01
Kerry	Irlandia	26,52	26,52	26,52	25,56	25,56	25,56	25,34	25,34
Granarolo	Włochy	38,29	38,29	38,29	38,29	38,29	38,29	38,29	38,29
DOK Kass	Holandia	24,19	24,19	24,19	25,18	26,17	25,16	25,16	24,19
Friesland - Campina	Holandia	27,71	27,71	28,2	28,93	29,17	28,44	28,42	27,69
ŚREDNIA		30,91	30,32	30,03	29,74	29,77	28,86	28,62	27,47
Fonterra	NZ	22,58	21,67	23,08	23,68	24,03	21,22	19,99	20,29
USA	US	36,74	35,97	35,29	36,8	34,21	32,16	31,72	31,72

Źródło: MDC

Średnia cena za mleko płacona przez przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej w marcu wynosiła 27,47 EUR/100 kg, tj. spadek o 4,02% w porównaniu do lutego i o 13,51% w porównaniu z analogicznym miesiącem 2015 roku.

Fonterra oczekuje, że w obecnym sezonie, który rozpoczął się w czerwcu ubiegłego roku, cena mleka osiągnie poziom 20,29 EUR/100 kg, co oznacza spadek o 21,75% w ujęciu rocznym. W USA w marcu cena mleka spadła w stosunku do lutego o 0,98% i wynosiła 31,72 EUR/100 kg i pozostawała o 11,87% niższa niż w analogicznym okresie 2015 roku.

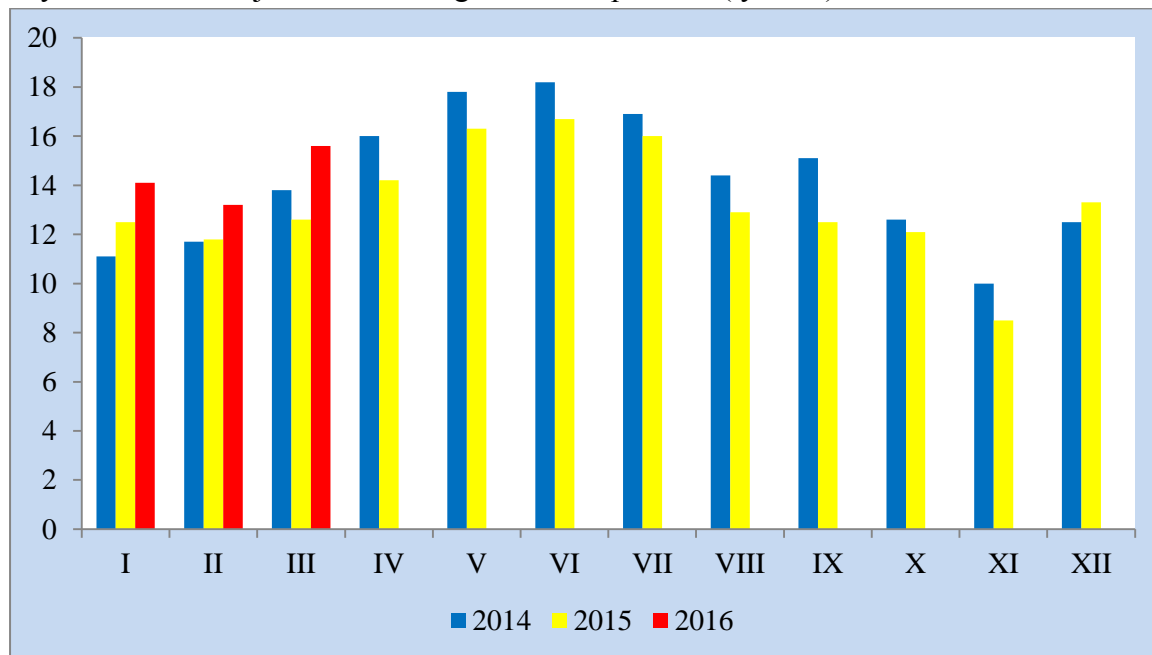
4. Produkcja wybranych artykułów mleczarskich

W pierwszym kwartale bieżącego roku, przetwórcy utrzymali produkcję większości artykułów mleczarskich na poziomie wyższym niż w zeszłym roku.

W największym stopniu zwiększono produkcję mleka w proszku. W I kwartale bieżącego roku produkcja odtłuszczonego mleka w proszku ukształtowała się na poziomie 43 tys. ton i była o 16,4% większa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W samym marcu wyprodukowano 15,6 tys. ton OMP, tj. o 18% więcej niż w lutym i o 24,3% więcej niż w tym samym miesiącu 2015 roku.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w okresie od stycznia do marca 2016 roku, przetwórcy wyprodukowali 11 tys. ton pełnego mleka w proszku, tj. o 30,4% więcej niż w pierwszym kwartale 2015 roku.

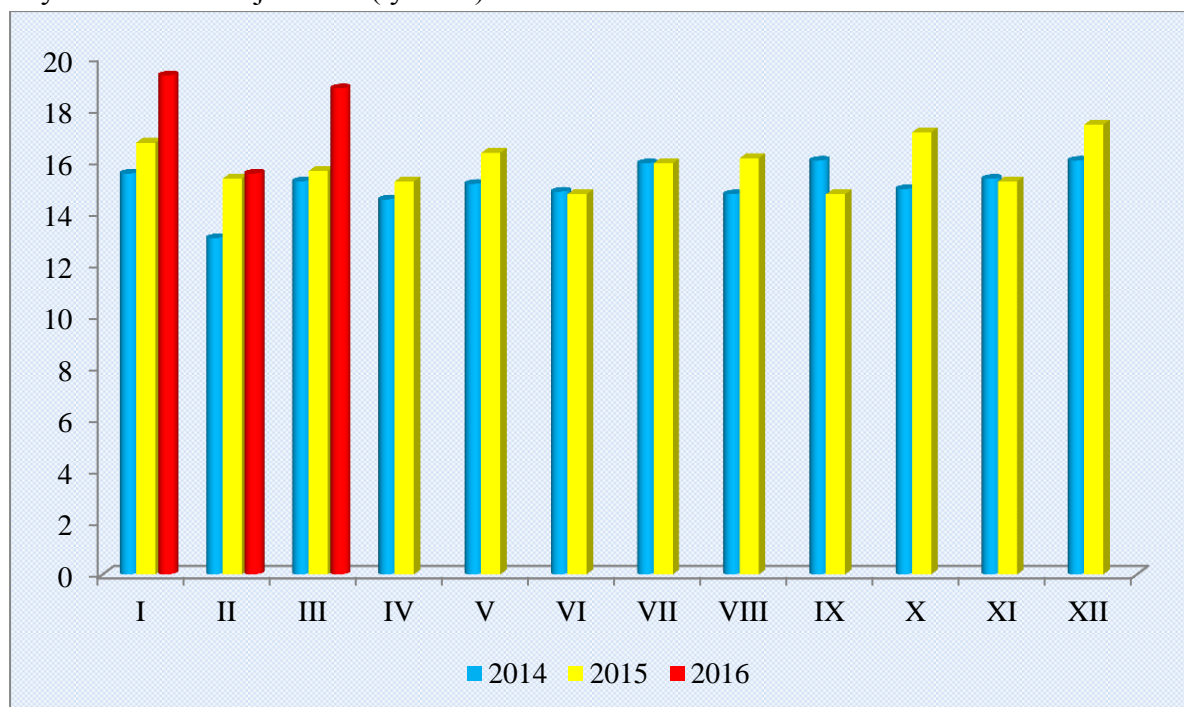
Wykres 8. Produkcja odtłuszczonego mleka w proszku (tys. ton)

Źródło: ARR, GUS

Więcej w porównaniu z 2015 rokiem wyprodukowano również masła. Produkcja tego artykułu w marcu wyniosła 18,8 tys. ton, tj. o 21,2% więcej niż przed miesiącem i o 21,9% więcej niż w analogicznym miesiącu 2015 roku. W miesiącach styczeń – marzec 2016 roku produkcja masła wynosiła 53,6 tys. ton, tj. o około 14% więcej niż w analogicznym okresie 2015 roku.

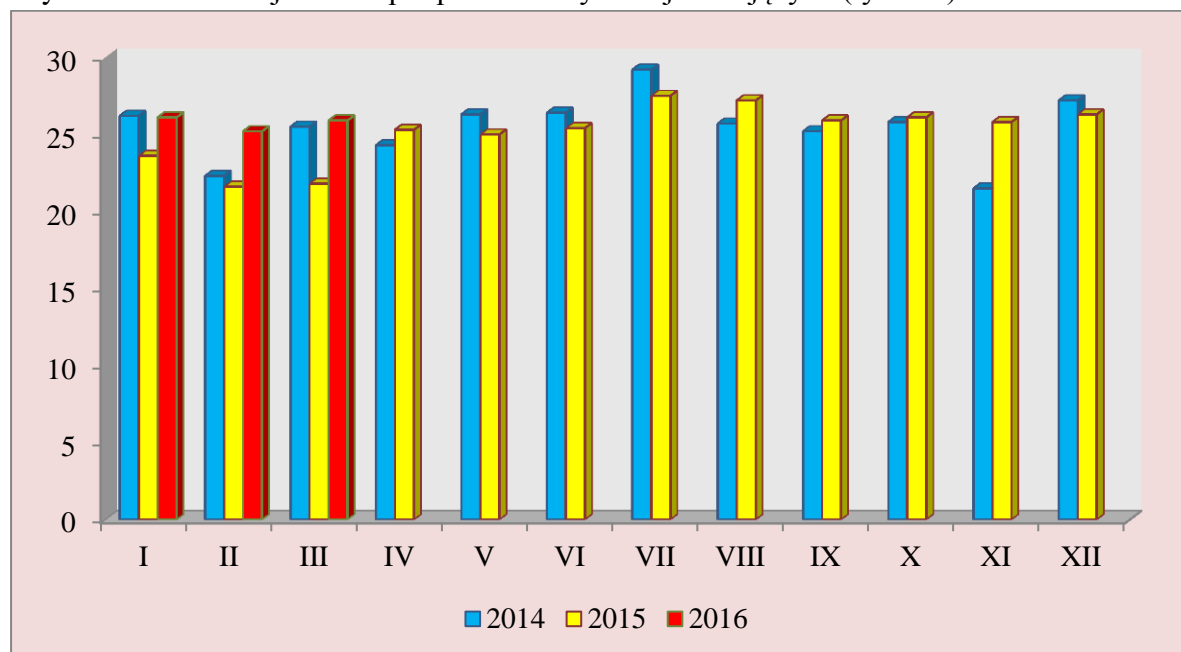
Wykres 9. Produkcja masła (tys. ton)

Źródło: ARR

W marcu 2016 r. produkcja serów podpuszczkowych dojrzewających wynosiła 25,9 tys. ton i była o 2,5% wyższa w ujęciu miesięcznym i o 17,1% wyższa niż w marcu 2015 r. W miesiącach styczeń – marzec 2016 roku produkcja serów podpuszczkowych dojrzewających ukształtowała się na poziomie 77 tys. ton i była o 14,3% wyższa niż w tym samym okresie 2015 roku.

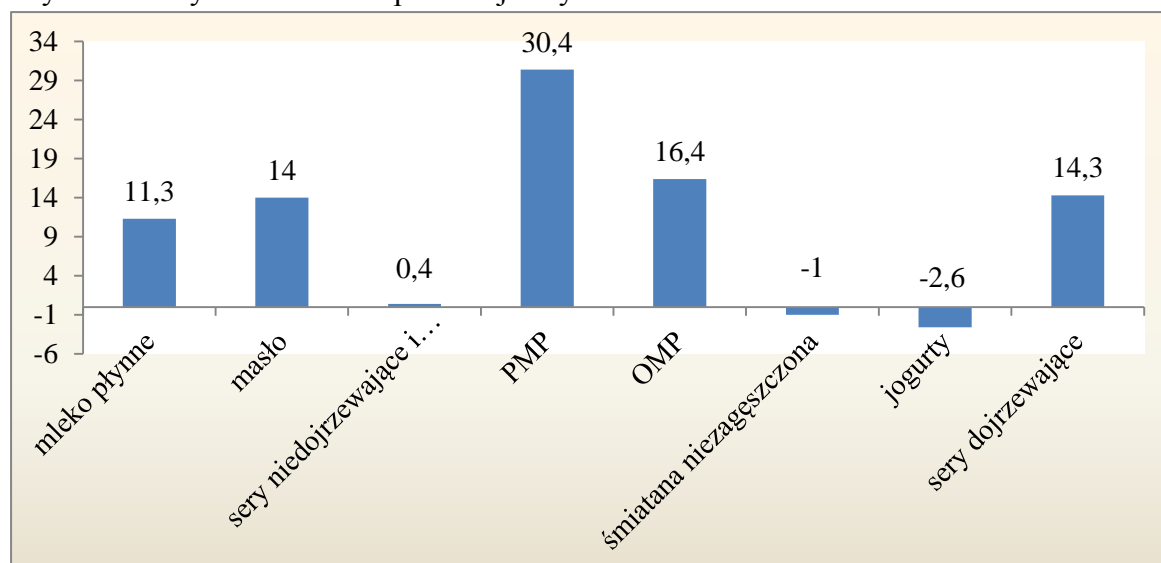
Wykres 10. Produkcja serów podpuszczkowych dojrzewających (tys. ton)

Źródło: ARR

W analizowanym okresie nieznacznie zwiększono także produkcje serów niedojrzewających i twarogów o 0,4%, do 110 tys. ton, mleka płynnego o 11,3%, do 793 tys. ton. Ograniczono natomiast produkcję jogurtów o 2,6%, do 105 tys. ton, oraz śmietany niezagęszczoną o 1%, do 82 tys. ton.

Wykres 11. Dynamika zmian produkcji artykułów mleczarskich I-III 2016/ I-III 2015

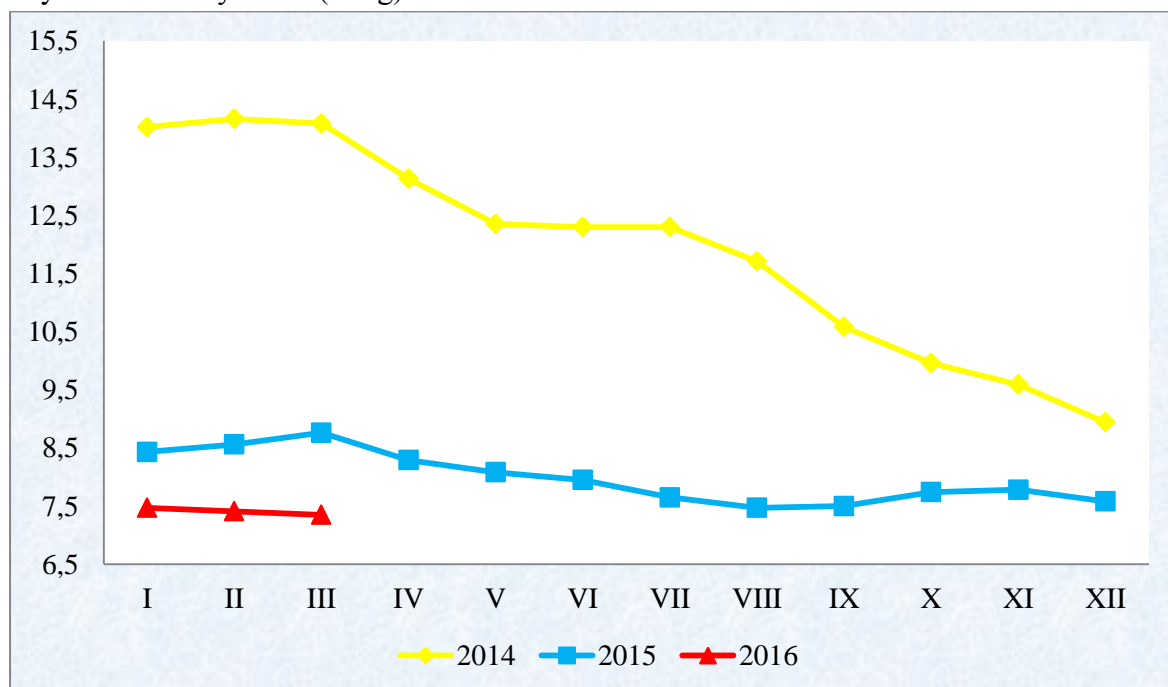
Źródło: GUS, ARR

5. Ceny artykułów mleczarskich

Rosnąca podaż na rynku światowym, a w efekcie większy przerób mleka oraz rosyjskie embargo przyczyniają się do spadku cen artykułów mleczarskich.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego średnia cena odtłuszczonego mleka w proszku w marcu ukształtowała się na poziomie 7,35 zł/kg i była o 1% niższa niż w lutym i o 16% niższa niż w analogicznym okresie 2015 roku. Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w dniach 18-24.04.2016 r. krajowi producenci za odtłuszczone mleko w proszku otrzymywali 7,04 zł/kg, tj. o 0,28% więcej niż w poprzednim notowaniu. W tych dniach cena OMP pozostawała o 3,9% niższa od ceny interwencyjnej. Na przełomie kwietnia i maja odnotowano kolejny spadek. Cena OMP w dniach 25.04-01.05.2016 r. wynosiła 7,00 zł/kg, o około 0,5% mniej niż przed tygodniem i o 1% mniej niż miesiąc wcześniej. Niestety w drugim tygodniu maja 2016 r. ceny znowu miały tendencje spadkowe i ukształtowały się na poziomie 6,94 zł/kg, tj. o 0,86% mniej niż w poprzednim notowaniu i o 0,29% mniej przed miesiącem. W dniach 09-15.05.2016 r. odtłuszczone mleko w proszku zbywano po 7,00 zł/kg. Była to cena o 1% wyższa niż tydzień wcześniej, ale o 0,3% niższa niż miesiąc wcześniej. W porównaniu z notowaniami sprzed roku OMP było o 6% tańsze.

Wykres 12. Ceny OMP (zł/kg)

Źródło: ARR, GUS

Niższe są również ceny pełnego mleka w proszku. W dniach 18-24.04.2016 za kilogram PMP płacono 8,53 zł, tj. o 1% więcej niż w poprzednim tygodniu, ale o 4% mniej niż przed miesiącem. Na przełomie kwietnia i maja pełne mleko w proszku zbywano po 8,08 zł/kg, tj. o 5% taniej niż tydzień wcześniej i o 8% taniej niż przed miesiącem. W drugim tygodniu maja cena PMP ukształtowała się na poziomie 8,41 zł/kg

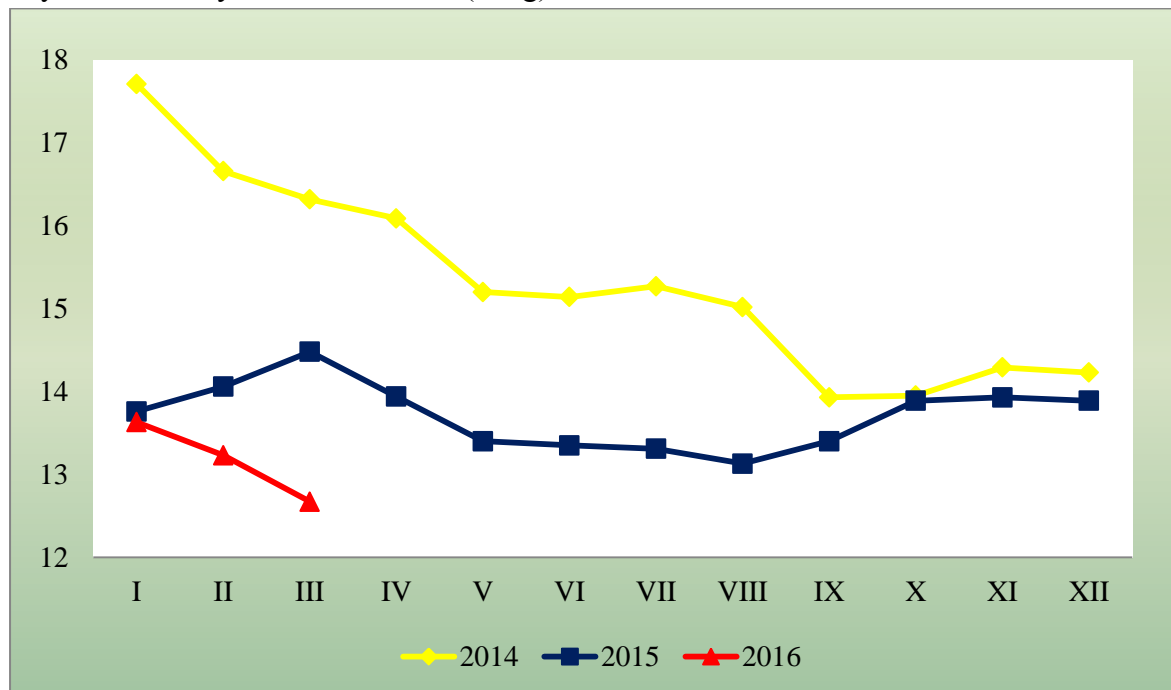
i była 4% wyższa niż przed tygodniem, ale o 3% niższa niż w poprzednim miesiącu. W dniach 09-15.05.2016 pełne mleko w proszku kosztowało 8,38 zł/kg, tj. o 0,36% mniej niż w poprzednim notowaniu. W relacji rocznej PMP było o 14% tańsze.

W połowie maja na rynkach zagranicznych odnotowano delikatne wyhamowanie spadku cen mleka w proszku. W portach Europy Zachodniej cena OMP wzrosła o 4% w porównaniu z połową kwietnia i ukształtowała się na poziomie 1 775 USD/t, była o 14% niższa niż przed rokiem. Wzrost odnotowano również w USA, gdzie za tonę OMP płacono 1 698 USD/t, tj. o 4% więcej niż miesiąc wcześniej i o 19% mniej niż przed rokiem. W maju 2016 r. w Oceanii tona odtłuszczonego mleka w proszku kosztowała 1 713 USD i była o 1% tańsza niż w kwietniu i o 24% tańsza niż w analogicznym okresie 2015 roku. Podobnie sytuacja wyglądała na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej. Cena odtłuszczonego mleka w proszku w maju wynosiła 1 625 EUR/t, tj. o 1,5% mniej niż przed miesiącem i o 14% mniej niż przed rokiem.

W przypadku pełnego mleka w proszku w Oceanii jego cena, w analizowanym okresie, ukształtowała się na poziomie 2 025 USD/t i była zbliżona do notowań przed miesiącem, jednak pozostawała o 17% niższa od ceny sprzed roku. W portach Europy Zachodniej produkt ten kosztował 2 063 USD/t, tj. o 27% mniej niż w analogicznym okresie 2015 roku. Na wewnętrznym rynku Unii Europejskiej, cena pełnego mleka w proszku w dalszym ciągu miała tendencje spadkowe. W połowie maja za tonę PMP płacono 1 945 EUR, tj. o 0,3% mniej niż miesiąc wcześniej i o 24% mniej od ceny w analogicznym okresie 2015 roku.

Według danych Agencji Rynku Rolnego w marcu odnotowano kolejny spadek cen w przypadku masła. W analizowanym miesiącu za masło w blokach producenci otrzymywali 12,67 zł/kg, tj. o 4% mniej niż w lutym i o 12,5% mniej niż przed rokiem. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformowało, że w dniach 18-24.04.2016 roku cena masła w blokach średnio wynosiła 9,78 zł/kg, tj. o 1% mniej niż tydzień wcześniej, oraz o 4,5% mniej niż przed miesiącem. Masło konfekcjonowane kosztowało w tych dniach 11,94 zł/kg, tj. o 2% mniej niż w poprzednim notowaniu, oraz o 4% mniej niż miesiąc wcześniej. Na przełomie kwietnia i maja cena masła w blokach delikatnie wzrosła i ukształtowała się na poziomie 9,87 zł/kg, tj. o 1% więcej niż tydzień wcześniej, ale o 3% mniej niż w poprzednim miesiącu. W tym okresie za kilogram masła konfekcjonowanego producenci otrzymywali 11,71 zł, tj. o 2% mniej niż w poprzednim notowaniu i o 5% mniej niż miesiąc wcześniej. W dniach 02-08.05.2016 r. cena masła w blokach wynosiła 9,88 zł/kg i była o 0,1% wyższa niż przed tygodniem, ale o 2% niższa niż miesiąc wcześniej. Cena masła konfekcjonowanego wynosiła 11,72 zł/kg, tj. o 0,08% więcej niż w poprzednim notowaniu, ale o 4% mniej niż przed miesiącem. W dniach 09-15.05.2016 r. ceny masła w blokach ukształtowały się na poziomie 10,05 zł/kg tj. o 2% wyższym niż w poprzednim notowaniu i o 2% wyższym niż miesiąc wcześniej. W przypadku masła konfekcjonowanego jego cena była o 5% niższa od ceny, jaką producenci uzyskiwali w zeszłym miesiącu i wynosiła 11,51 zł/kg. W relacji rocznej masło w blokach i masło konfekcjonowane o 13% tańsze.

Wykres 13. Ceny masła w blokach (zł/kg)

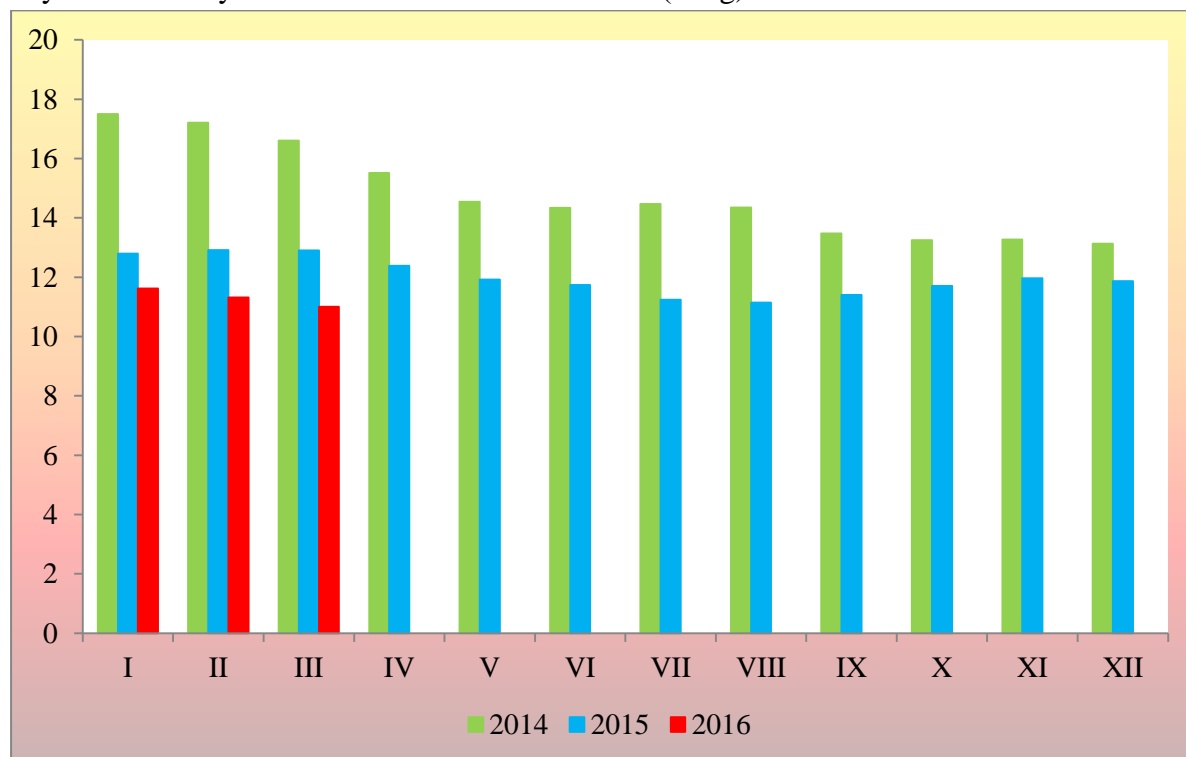

Źródło: ARR, GUS

W maju bieżącego roku odnotowano spadek cen masła w Oceanii, ukształtowały się one na poziomie 2 575 USD/t tj. o 5% mniej niż w kwietniu i o 21% mniej niż w 2015 roku. W dniu 13 maja w USA ceny masła wynosiły średnio 4 492 USD/t i były o 2% niższe niż w połowie kwietnia ale pozostawały wyższe o 3% w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku. W Unii Europejskiej masło odnotowało delikatny spadek i kosztowało 2 497 EUR/t. Cena ta była o 3% niższa niż w kwietniu i o 19% niższa niż w analogicznym okresie 2015 roku. W portach Europy Zachodniej w połowie maja producenci za tonę masła otrzymywali 2 700 USD, tj. o 5% więcej niż miesiąc wcześniej, ale o 18% mniej niż w tym samym okresie 2015 roku.

W marcu odnotowano kolejny spadek cen serów podpuszczkowych dojrzewających. Za ser Edamski płacono 11,40 zł/kg, tj. o 3% mniej niż w lutym i o 14% mniej niż w analogicznym okresie 2015 roku. Za ser Gouda producenci otrzymywali 11,00 zł/kg, co względem lutego stanowi 3% spadek. W porównaniu z analogicznym okresem roku 2015 r. ceny tego produktu mleczarskiego były o 15% niższe. W dniach kwietniu ser Edamski kosztował 9,67 zł/kg, tj. o 2% mniej niż w poprzednim miesiącu. Za ser Gouda producenci w tym okresie otrzymywali 9,60 zł/kg, tj. o 6% mniej niż przed miesiącem.

Wykres 14. Ceny sera Gouda w 2013 – 2016 roku (zł/kg)

Źródło: GUS, ARR

W maju na niektórych rynkach zagranicznych ceny sera Cheddar odnotowały spadki. W Oceanii producenci otrzymywali 2 563 USD/t, tj. o 1% mniej niż miesiąc wcześniej i o 27% mniej niż w analogicznym okresie 2015 roku. W USA cena ukształtowała się na poziomie 2 822 USD/t i była o 10% niższa niż miesiąc wcześniej i o 21% niższa niż przed rokiem. Na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej ser Cheddar zbywano po 2 520 EUR/t, tj. o 0,5% taniej niż w kwietniu i o 20% taniej niż w tym samym okresie 2015 roku.

Tabela 6. Średnie ceny produktów mleczarskich na rynku wewnętrznym UE – 15.05.2016

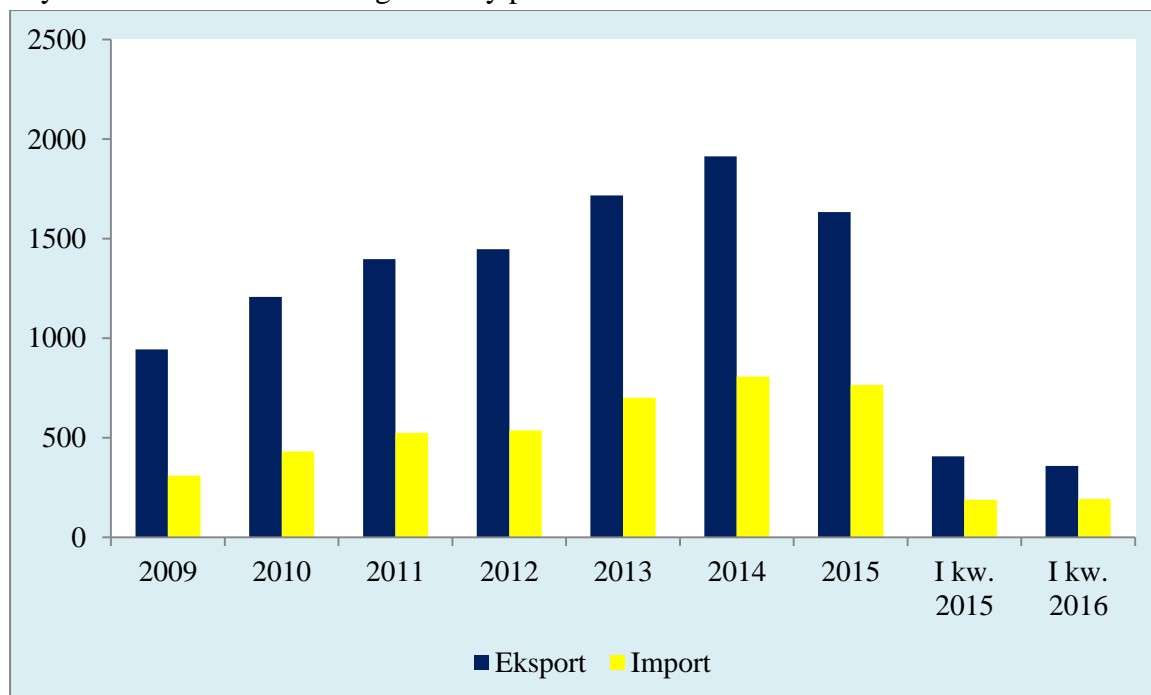
Produkt mleczarski	Cena produktu za kg			Zmiana cen w %		
	przed miesiącem	przed tygodniem	aktualna	roczna	miesięczna	tygodniowa
masło	2,51	2,50	2,54	-16%	1,4%	1,9%
OMP	1,65	1,62	1,66	-11%	0,4%	2,1%
PMP	1,91	1,95	1,95	23%	2,1%	0,5%
Cheddar	2,54	2,52	2,56	-19%	0,7%	1,7%
Edam	2,16	2,14	2,15	-20%	-0,7%	0,5%
Gouda	2,19	2,18	2,17	-22%	-1,2%	-0,4%
Ementaler	3,65	3,60	3,75	-7%	2,6%	4,3%

Źródło: FAMMU/FAPA

6. Handel zagraniczny

W pierwszym kwartale bieżącego roku wolumen eksportu artykułów mleczarskich, w przeliczeniu na mleko surowe, wyniósł 314 mld litrów i był o 0,64% mniejszy niż w analogicznym okresie 2015 roku. Również z powodu znaczącego spadku cen transakcyjnych, wpływy zmniejszyły się o 12% i wynosiły 358 mln EUR.

Wykres 15. Polski handel zagraniczny produktami mleczarskimi

Źródło: ARR

W miesiącach styczeń – marzec 2016 roku odnotowano wzrost eksportu mleka płynnego i śmietany o 14%, serów i twarogów o 4%, w tym serów dojrzewających o 6%, a niedojrzewających o 1% i kazeiny o 7%. Zmniejszył się natomiast eksport mleka w proszku o 26%, jogurtów i napojów fermentowanych o 17%, lodów o 13%, serwatki o 5%, masła i tłuszczów mlecznych o 4%.

W strukturze geograficznej wywozu polskich produktów mleczarskich dominują kraje członkowskie Unii Europejskiej. Jednak w pierwszym kwartale wpływy z eksportu do UE zmniejszyły się o 17,5% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku i ukształtowały się na poziomie 254 mln EUR. Udział tych krajów w całym wywozie zmniejszył się z 76% do 71%. Odnotowano natomiast wzrost wywozu do krajów WNP, głównie na Białoruś, Ukrainę i do Armenii. Udział krajów WNP w eksporcie wzrósł z 1,6% w I kwartale 2015 roku do 3,5% w 2016 roku, a łączna wartość eksportu była o 91% większa i wynosiła 12,6 mln EUR. Wzrósł również udział krajów nienależących ani do Unii Europejskiej ani do krajów WNP i wynosił 25,5%. Jednak wpływy uzyskane z eksportu były o 1% niższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku i wynosiły 91 mln EUR. Spośród tych krajów największy udział miały: Algieria, Chiny, Kuba, Arabia Saudyjska i Wietnam.

7. Prywatne przechowywanie OMP

Do dnia 8 maja 2016 roku do mechanizmu prywatnego przechowywania odłuszczonego mleka w proszku, zgłoszono na okres przechowywania 90-210 dni i 365 dni, łącznie 20,4 tys. ton tego produktu. W prywatnych magazynach Unii Europejskiej, po uwzględnieniu ilości wycofanych, na koniec marca bieżącego roku znajdowało się 35,8 tys. ton OMP.

8. Prywatne przechowywanie masła

Do dnia 8 maja do prywatnego przechowywania zgłoszono 74,5 tys. ton masła. Po uwzględnieniu ilości wycofanych z magazynów, w chłodniach na koniec marca znajdowało się 63,6 tys. ton masła.

9. Prywatne przechowywanie serów

W 2016 roku Komisja Europejska udostępniła państwom takim jak: Irlandia, Francja, Włochy, Litwa, Holandia, Finlandia, Szwecja oraz Wielka Brytania niewykorzystane limity serów (68,1 tys. ton), które mogą być objęte mechanizmem prywatnego przechowywania. W okresie od 21 lutego do 8 maja bieżącego roku, przedsiębiorcy z Włoch, Irlandii, Holandii, Francji, Wielkiej Brytanii, Szwecji i Finlandii zgłosili 42 tys. ton serów. Po uwzględnieniu ilości wycofanych z magazynów, na koniec marca w chłodniach znajdowało się 29,7 tys. ton serów.

10. Zakup interwencyjny OMP i masła

Z uwagi na znaczący spadek cen i ograniczony popyt na odłuszczone mleko w proszku unijni, oraz utrzymujący się kryzys na rynku światowym, Rada Unii Europejskiej rozporządzeniem (UE) 2016/591 zwiększyła limity zakupów interwencyjnych. W przypadku odłuszczonego mleka w proszku z 109 tys. ton do 218 tys. ton, a masła z 50 tys. ton do 100 tys. ton. Do dnia 8 maja unijni przedsiębiorcy do zakupu interwencyjnego zgłosili 187 tys. ton OMP, jednak nie byli zainteresowani sprzedażą masła na zapasy interwencyjne.

11. Nadzwyczajne wsparcie w sektorze mleka

Do 30 czerwca bieżącego roku Agencja Rynku Rolnego wypłaci wsparcie w ramach tymczasowej nadzwyczajnej pomocy dla rolników w sektorach hodowlanych. Wsparcie mogą uzyskać producenci, którzy w roku kwotowym 2014/2015 wprowadzili do obrotu mleko w ilości nie mniejszej niż 15 tys. kg oraz w dniu złożenia wniosku posiadali, co najmniej 3 krowy typu mlecznego lub kombinowanego, w wieku przekraczającym 24 miesiące, zgłoszone do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt. Wysokość wsparcia zależy m.in. od ilości mleka wprowadzonej do obrotu w roku 2014/2015, jednak nie większej niż 300 tys. kg. Na dzień 1 kwietnia do ARR wpłynęło 94 tys. wniosków. Najwięcej z nich złożono w województwie mazowieckim – 24 tys., podlaskim – 18 tys., oraz wielkopolskim i łódzkim – po 10 tys. Udział wyżej wymienionych województw stanowi 66% w całej puli

złożonych wniosków. Płatności w kwocie 122,9 mln zł (po 50% z budżetu unijnego i krajowego) zostaną zrealizowane do 30 czerwca 2016 r.

12. Rządowy program pomocy dla producentów mleka w Polsce

W dniu 19 maja 2016 roku w Polsce przyjęto program o ustanowieniu pomocy dla producentów mleka. Na jego mocy producenci mleka, którzy przekroczyli unijne kwoty indywidualne produkcji mleka, będą mogli skorzystać z pomocy finansowej państwa. Program ma ruszyć 1 sierpnia 2016 r., pod warunkiem uzyskania zgody Komisji Europejskiej. Będzie on polegać na tym, że ci producenci, którzy zobowiązani są do wniesienia opłaty za wprowadzenie do obrotu mleka lub jego przetworów w ilości przekraczającej kwoty indywidualne w ostatnim roku kwotowym - 2014/2015, będą mogli uzyskać umorzenie kary w całości lub w części jeśli ich wniesienie "zagroza ważnym interesom rolników". W komunikacie Centrum Informacyjnego Rządu znalazła się informacja, że program pomocowy jest konieczny ze względu na drastyczny spadek cen skupu mleka. Dalsze informacje mówią, że rolnik we wniosku, o umorzenie w całości lub części opłaty, skierowanym do Ministra Rolnictwa, będzie musiał przedstawić swoją sytuację materialną, aby decyzja w sprawie udzielenia mu pomocy nie pozostawiała wątpliwości, że jest uzasadniona. Pomoc będzie dotyczyła całkowitego lub częściowego umorzenia II i III raty opłaty tylko dla tych rolników, którzy uiszcili I ratę opłaty należnej od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku 2014/2015. W sezonie 2014/2015 (kwiecień/marzec) kwota krajowa przeznaczona dla dostawców hurtowych (producentów mleka) w Polsce została przekroczona o 580,3 mln kg, co skutkowało wniesieniem do budżetu unijnego karnej opłaty w wysokości 659,8 mln PLN. Do dnia 15 lutego 2016 r. rolnicy wpłacili do budżetu państwa ok. 264,8 mln PLN z tytułu opłat. Proponowana pomoc dla rolników wyniesie maksymalnie 395 mln PLN.

13. Program „Mleko w szkole”

Jednym z programów mających na celu kształtowanie u dzieci i młodzieży prawidłowych nawyków żywieniowych, jest program „Mleko w szkole”. W ramach programu dzieci mogą spożywać mleko białe i smakowe o różnej zawartości tłuszczu, twarożki, sery i jogurty. Na realizację programu w roku szkolnym 2015/2016, tj. od 1 września 2015 do 15 maja 2016 roku, łącznie z budżetu unijnego i krajowego, wydano 82,9 mln zł. Ogółem od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej do 15 maja 2016 roku na program „Mleko w szkole” wydano 1,36 mld zł, z czego 28,7 mln zł stanowią środki z FPM.

14. Fundusz Promocji Mleka

W miesiącach styczeń – kwiecień 2016 r. na rachunek Funduszu Promocji Mleka podmioty skupujące przekazały 3 mln zł. W 2015 r. ze środków FPM współfinansowano m.in. kampanię „Trade Milk”, program „Mleko w szkole”, targi, wystawy, akcje promocyjne i informacyjno-edukacyjne oraz szkolenia. W 2016 roku dofinansowane będzie m.in. spożycie mleka w placówkach oświatowych, udział w targach i wystawach w kraju i zagranicą, organizacja krajowych wystaw bydła, konferencje oraz szkolenia,

realizacja projektów edukacyjno-informacyjnych (Dzieciaki mleczaki), oraz projekty promujące mleko i jego produkty (Święto Mleka, Dziecięce Pikniki Mleczne).

OPRACOWAŁA: Dorota Śmigielska